חוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1958 [1]

הגדרה

1. בחוק זה -

"עובד הציבור" - עובד-מדינה, עובד רשות מקומית וכן כל רשות שהוענקה לה סמכות על פי דין.

חובת מתן תשובה במועד

(תיקונים: התשכ"ט, התשנ"ה)

2. (א) נתבקש עובד הציבור, בכתב, להשתמש בסמכות שניתנה לו על פי דין, יחליט בבקשה וישיב למבקש בכתב בהקדם, אך לא יאוחר מארבעים וחמישה ימים מיום קבלת הבקשה.

(ב) האמור בסעיף-קטן (א) לא יחול -

(1) כשהענין נושא הבקשה טעון חקירה על פי דין;

(2) כשנקבע בדין מועד אחר למתן תשובה;

(3) כשהתברר, לאחר בדיקה, שהענין נושא הבקשה טעון בדיקה או דיון נוספים;

(4) כשקיימים לגבי הענין נושא הבקשה הסדרים שלפיהם המועד לדיון הוא מאוחר מהמועד האמור בסעיף-קטן (א).

(ג) במקרים האמורים בסעיף-קטן (ב) יודיע עובד הציבור למבקש, בכתב ובהקדם, אך לא יאוחר מארבעים וחמישה ימים מיום קבלת הבקשה, את הטעם מן הטעמים האמורים שעל פיו נמנע מהשיב במועד, ויביא הודעתו לידיעת הממונה עליו; היה הטעם אחד האמורים בפיסקאות (2) או (4) לסעיף-קטן (ב), תכלול ההודעה גם את המועד למתן התשובה או מועד הדיון, ואם היה הטעם האמור בפיסקה (3) לסעיף-קטן (ב) - תפרט אותו ההודעה במידת האפשר.

(ד) עובד הציבור יודיע על החלטתו למבקש מיד לאחר קבלתה.

הנמקת סירוב

(תיקון התשכ"ט)

2א. עובד הציבור שנתבקש כאמור בסעיף 2(א) וסירב לבקשה, יודיע למבקש בכתב את נימוקי סירובו.

העברה לעובד הציבור המוסמך

(תיקון התשנ"ד)

2ב. (א) נתבקש עובד הציבור להפעיל סמכות לפי סעיף 2, ואותה סמכות אינה מוקנית לו, יפעל באחת מאלה:

(1) יעביר את הבקשה לעובד הציבור שלדעתו מוקנית לו אותה סמכות, ויודיע על כך בכתב למבקש, בציון פרטים על זהותו ומענו של עובד הציבור;

(2) יודיע למבקש על העדר סמכותו, ויצרף המלצה בדבר זהותו של מי שלדעתו מוסמך לטפל בבקשה, בציון פרטים אודותיו.

(ב) הועברה בקשה כאמור בסעיף קטן (א)(1), יתחיל מנין התקופה, לענין סעיף 2(א), מיום קבלת הבקשה על ידי עובד הציבור המוסמך כאמור.

פטור מחיוב ההנמקה

[תיקון התשנ"ה (מס' 2)]

3. על אף האמור בסעיף 2א, לא יהא עובד הציבור חייב להודיע נימוקי סירובו -

(1) כשיש בדין המעניק לו את הסמכות הוראה שהוא רשאי להשתמש בה ללא מתן נימוקים;

(2) כשבטחון המדינה או יחסי-חוץ שלה מחייבים שלא לגלות נימוקי ההחלטה;

(3) כשהבקשה שסירב לה היתה למנות את המבקש למשרה פלונית או להטיל עליו תפקיד פלוני;

(4) כשגילוי הנימוקים עלול, לדעת עובד הציבור, לפגוע שלא כדין בזכותו של אדם זולת המבקש;

---

[1] ס"ח 264, התשי"ט (24.12.1958), עמ' 7.

תיקונים: ס"ח 561, התשכ"ט (3.7.1969), עמ' 147;
ס"ח 1474, התשנ"ד (22.7.1994), עמ' 254;
ס"ח 1502, התשנ"ה (3.2.1995), עמ' 106;
ס"ח 1526, התשנ"ה (9.6.1995), עמ' 329 [התשנ"ה (מס' 2)].

(5) כשיש בגילוי הנימוקים, לדעת עובד הציבור, משום גילוי סוד מקצועי או ידיעה סודית כמשמעותם לפי כל דין.

ערר

4. סירב עובד הציבור להשתמש בסמכות שניתנה לו על פי דין ולא הודיע נימוקי סירובו כאמור בסעיף 2א, יודיע למבקש, בכתב, את הטעם מן הטעמים האמורים בסעיף 3 שעל פיו נמנע מלהודיע נימוקי סירובו; והמבקש רשאי להגיש ערר, תוך שלושים יום מיום קבלת הודעה כאמור:

אם עובד הציבור היה עובד המדינה - לשר הממונה עליו, ואם היה עובד רשות מקומית או היה רשות אחרת - לשר הממונה על ביצוע החוק המעניק את הסמכות האמורה.

הודעה על זכות ערר

5. היתה החלטה של עובד הציבור נתונה לערר או לערעור על פי חיקוק, יודיע עובד הציבור בכתב לאדם הזכאי להגיש את הערר או את הערעור, על זכות הערר או הערעור ועל דרכי הגשתם ומועדיהם במידה שנקבעו בחיקוק.

תוצאות אי-מילוי אחרי החוק

(תיקון התשנ"ד)

6. (א) החלטה או פעולה של עובד הציבור לא יהיו פסולות בשל כך בלבד שהוא לא מילא אחרי הוראות הסעיפים 2א, 2ב, 4 או 5; ואולם בכל הליך לפני ועדת-ערר או ועדת-ערעור או לפני בית המשפט, על עובד הציבור הראיה כי החלטה או פעולה שלא ניתנה לגביהן תשובה או הודעה כאמור, נעשו כדין. הוראות סעיף זה אינן גורעות מאחריותו המשמעתית של עובד הציבור על אי-מילוי חובתו לפי חוק זה.

(ב) לא השיב עובד הציבור או לא הודיע תוך שלושת החדשים כאמור בסעיף 2(א) או (ג), רואים בכך, לענין כל דין, החלטה לסרב לבקשה, ללא מתן נימוקים.

שמירת חוקים

7. חוק זה אינו גורע מכל חוק אחר הדן בהנמקת החלטות של רשויות מינהליות.

תיקונים

8. (א) בסעיף 10(ו) לחוק בתים משותפים, התשי"ג-1952, יימחקו המלים "לפי שיקול-דעתו".

(ב) בסעיף 3(ג) לחוק גיל הנשואין, התש"י-1950, יימחקו המלים "לפי שיקול-דעתו".

תחולה

[תיקון התשנ"ה (מס' 2)]

9. חוק זה לא יחול -

(א) על החלטות לפי חוק כלי היריה, התש"ט-1949, כאשר גילוי הנימוקים עלול להביא לפגיעה בשלומו של אדם או בדרכי פעולה של המשטרה;

(ב) על החלטות שר הפנים או מי שהועברו אליו סמכויותיו לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, למעט החלטה על ביטול רשיון ישיבה של מי ששוהה בישראל כדין.

דוד בן-גוריון

ראש הממשלה

יצחק בן-צבי

נשיא המדינה